EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 7

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele

Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

Tšehhi

Kokkuvõte

Tšehhil on head tulemused digioskuste valdkonnas ja üleriigiline 5G katvus, kuid riik on endiselt maha jäänud väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõtus ja ettevõtete digipöördes. Samal ajal toetavad digitaalse suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamise eesmärki Tšehhi dünaamiline idufirmade ökosüsteem, tehisintellekti suutlikkuse suurendamine ja aina suuremad investeeringud strateegilistesse tehnoloogiatesse, nagu kvanttehnoloogia ja pooljuhid.

Tšehhi eesmärgid digikümnendisse panustamisel on tagasihoidlikud: seatud on 14 riiklikku eesmärki, millest vaid 43 % on täielikult kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega. Sellest hoolimata järgib riik oma trajektoore hästi, kuna 75 % puhul neist kulgeb tegevus praegu kavakohaselt (võttes arvesse 2024. aasta trajektoore, mis on kindlaks määratud kõigi kaheksa analüüsitud peamise tulemusnäitaja puhul). Tšehhi täitis komisjoni 2024. aastal esitatud 11 soovitusest 82 %, tehes olulisi poliitilisi muudatusi (9 %) või mõningaid muudatusi (73 %) uute meetmetega.

Tšehhi digikümnendi strateegilise tegevuskava 2024. aastal kohandatud versioon kajastab sidusamat ja paremini strateegiliselt kooskõlastatud lähenemisviisi. Sellega kehtestatakse uued eesmärgid (nt valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) ja servasõlmede kohta), tugevdatakse VKEde toetamise meetmeid ning kinnitatakse taas riigi prioriteete pooljuhtide ja idufirmade valdkonnas. Endiselt esineb lünki – näiteks ei kehtestatud sõnaselgeid meetmeid servasõlmede kasutuselevõtuks ega eraldiseisva 5G ja eID kasutuselevõtu kiirendamiseks. Üldiselt kujutab kohandatud tegevuskava endast olulist edasiminekut poliitika selguse, valdkondliku põhjalikkuse ja ELi eesmärkidega kooskõlastamise seisukohast. Mitme meetme rakendamisel võiksid siiski kasuks tulla suuremad rahalised kohustused ja ambitsioonikamad eesmärgid.

Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja[1]	Tšehhi				EL		Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks	
	DESI 2024 (2023. a)	DESI 2025 (2024. a)	Aastane kasvumäär	2024. aasta riiklik trajektoor[3]	DESI 2025	Aastane kasvumäär	Tšehhi	EL
Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus	50,5 %	53,9 %	6,7 %	63,7 %	82,5 %	4,9 %	95,0 %	100 %
Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus	36,0 %	40,6 %	12,6 %	39,4 %	69,2 %	8,4 %	60,0 %	–
Üldine 5G katvus	94,6 %	99,1 %	4,7 %	87,3 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Servasõlmed (hinnanguline)	10	21	110,0 %	21	2 257	90,5 %	144	10 000
VKEd, kellel on vähemalt algtasemel digimahukus[2]	–	70,8 %	2,0 %	–	72,9 %	2,8 %	80,0 %	90 %
Pilvandmetöötlus	35,2 %	–	–	–	–	–	60,0 %	75 %
Tehisintellekt	5,9 %	11,3 %	90,8 %	8,6 %	13,5 %	67,2 %	21,0 %	75 %
Andmeanalüüs	19,5 %	–	–	–	–	–	35,0 %	75 %
Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs	43,1 %	–	–	–	–	–	60,0 %	75 %
Ükssarvikud	4	4	0,0 %	4	286	4,4 %	6	500
Vähemalt elementaarsed digioskused	69,1 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %
IKT-spetsialistid	4,3 %	4,5 %	4,7 %	5,1 %	5,0 %	4,2 %	7,0 %	~10 %
eID süsteemist teavitamine		Jah						
Digitaalsed avalikud teenused kodanikele	76,3	81,5	6,7 %	80,2	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele	83,8	86,3	3,0 %	87,3	86,2	0,9 %	100,0	100
Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele	51,1	77,4	51,6 %	54,6	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.

(2) DESI 2025 annab aastase kasvumäära arvutamiseks teavet digimahukuse indeksi 4. versiooni kohta, mis on võrreldav DESI 2023 digimahukuse indeksiga (2022. aasta kohta). See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
(3) Riikliku trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas olemas ja kui näitajat mõõdeti DESI 2025-ga (2024. aasta).

Vastavalt digikümnendit käsitlevale Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule on 73 % Tšehhi kodanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Avaliku sektori asutuste tegevuse seisukohast peab 78 % vastanutest oluliseks võidelda internetis levivate valeuudiste ja desinformatsiooni vastu ning seda vähendada. Seoses konkurentsivõimega peab 81 % vastanutest oluliseks tagada, et Euroopa ettevõtted saaksid kasvada ning kujuneda ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks Euroopa tegijateks.

ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Tšehhi teeb jõudsalt edusamme sellistes strateegilistes digisektorites nagu tehisintellekt, pooljuhid ja kvanttehnoloogia, mida toetavad suuremad avaliku sektori investeeringud ja järjepidevad riiklikud strateegiad. Ehkki 5G katvus on peaaegu universaalne, jäävad lairibataristu (FTTP, väga suure läbilaskevõimega võrk) puhul saavutatud tulemused endiselt ELi keskmisest maha. Hoolimata elujõulisest idufirmade kogukonnast ning tugevast teadus- ja arendustegevuse potentsiaalist seisavad VKEd silmitsi takistustega digitehnoloogia kasutuselevõtul ja rahastamise tagamisel. Tšehhi konkurentsivõime ja digitaalse suveräänsuse suurendamisel on keskse tähtsusega taristu puudujääkide kõrvaldamine, kasvufirmade rahastamine ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.

ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

E-kaasatus on Tšehhi tugev külg, kuna elementaarsed digioskused on laialdaselt saavutatud ning soolised või maa- ja linnapiirkondade vahelised lõhed on minimaalsed. Edenevad digiõppe reformid ja IKT-karjääride toetamine, kusjuures üha enam keskendutakse naistele ja vanematele õppijatele. Avalikud teenused, eelkõige e-tervise kättesaadavus ja kodanikele osutatavad teenused, muutuvad kiiresti aina paremaks. Digitaalne kodanikuosalus ja vastupanuvõime desinformatsioonile on endiselt nõrgad kohad ning nendega seoses on vaja tugevamat kaasamispoliitikat.

Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Kuigi Tšehhi on hakanud tunnistama rohe- ja digipöörde tähtsust, on see valdkond endiselt vähe arenenud. Uus andmekeskuste energiatõhususe seadus on märkimisväärne samm, kuid tegevuskavas puuduvad täielikult väljatöötatud digitaalse kestlikkuse meetmed. Tehtud on üksikuid algatusi – tarkvõrkude, mullaseire ja ringlussevõtu valdkonnas –, kuid endiselt puudub terviklik riiklik keskkonnahoidliku digitaliseerimise strateegia.

Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Tšehhi esitas 2025. aasta jaanuaris oma kohandatud riikliku digikümnendi tegevuskava, milles on esitatud rangemad eesmärgid ja läbivaadatud meetmed, eelkõige ettevõtete digitaliseerimise ja kujunemisjärgus tehnoloogiate valdkonnas. Ajakohastatud versiooni iseloomustab parem strateegiline kooskõla ELi prioriteetidega. Samuti käsitletakse selles mitut digikümnendi olukorda käsitlevas 2024. aasta aruandes esitatud soovitust, kehtestades varem puudunud eesmärgid FTTP ja servasõlmede kohta ning selgitades tehisintellekti, pilvandmetöötluse ja andmeanalüüsi kasutuselevõtu trajektoore. Mõned eesmärgid on ELi sihttasemetega võrreldes siiski suhteliselt tagasihoidlikud – näiteks FTTP 60 % kättesaadavus ja IKT-spetsialistide 7 % osakaal 2030. aastaks –,

kuid 5G eesmärgid on hästi kooskõlas. Tegevuskavas säilitatakse tehisintellekti, kvanttehnoloogia ja pooljuhtidega seotud riiklikud prioriteedid. Selles hoitakse digikümnendi sihte ja eesmärke toetavate meetmete arv 58 juures ning nende kogueelarve on 2,26 miljardit eurot, mis moodustab 0,71 % Tšehhi SKPst 2024. aastal. Kuigi tegevuskava näitab suuremat põhjalikkust, valdkondlikku ulatust ja sidusust, on vaja jätkata jõupingutusi, et parandada maapiirkondade ühendatust, suurendada tööjõudu käsitlevate eesmärkide ambitsioonikust ning tugevdada toetust digi- ja rohepöördele.

Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Tšehhi taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 1,9 miljardit eurot (23 % kogueelarvest)[1]. Tšehhi digipöörde edendamiseks on eraldatud veel 1,9 miljardit eurot ühtekuuluvuspoliitika vahenditest (9 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel)[2]. Tšehhi on keeletehnoloogia liidu jaoks loodud Euroopa digitaristu konsortsiumi ja projekti CitiVERSE toetava kohalike digiteisikute võrgustiku Euroopa digitaristu konsortsiumi (LDT CitiVERSE EDIC) liige. Riik osaleb otseselt üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas projektis seoses mikroelektroonika ja kommunikatsioonitehnoloogiaga (IPCEI-ME/CT) ning Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttes ja Kiipide Ühisettevõttes.

Tšehhi panustas ka digikümnendi parimate tavade platvormi Best Practice Accelerator[3] oma juhtalgatusega „Tšehhi diginädal 2023“, mida esitleti digioskuste klastris.

Digiõigused ja -põhimõtted

Toetava uuringu kohaselt on Tšehhi olnud **Euroopa digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsiooni** rakendamisel üsna aktiivne: kokku on algatusi 76 ja 2024. aastal käivitati üheksa uut algatust. Tšehhi on kõige aktiivsem digihariduse, -koolituse ja -oskuste valdkonnas. Heade ja õiglaste töötingimuste ning õiglase digikeskkonnaga seoses on täheldatud vähem tegevust. Digipöörde inimkesksuse valdkonna meetmetel näib olevat kohapeal kõige suurem mõju, erinevalt meetmetest, mis käsitlevad digitaalses avalikus ruumis osalemist.

Soovitused

- **Väga suure läbilaskevõimega võrk ja FTTP.** Kiirendada valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) ja väga suure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttu, eelkõige maapiirkondades, lihtsustada loamenetlusi ning suurendada ettevõtjate ja kodumajapidamiste teadlikkust gigabitiühenduse eelistest.
- **Servtöötlus.** Võtta kasutusele konkreetsed meetmed servasõlmede kasutuselevõtu toetamiseks ja rakendada riiklikku 2030. aasta eesmärki. Tagada sihtotstarbelise rahastamise ning avaliku ja erasektori koordineerimismehhanismide olemasolu.
- **VKEd ja tipptehnoloogia.** Jätkata ja laiendada sihipärast toetust VKEde digipöördele, keskendudes eelkõige tehisintellekti, pilvandmetöötluse ja andmeanalüüsi kasutuselevõtu lõhe vähendamisele VKEde ja suurettevõtjate vahel. Suurendada

[1] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmete viimane ajakohastamine: 16. mai 2025.

[2] See summa sisaldab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

[3] Best Practice Accelerator (BPA) on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel jagada edukaid meetmeid ja tekkinud probleeme digikümnendi sihtide ja eesmärkide poole püüdlemisel. Parimad tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks BPA teabehoidla kaudu ja neid tutvustatakse korrapärastel seminaridel, kus keskendutakse praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnasäästlik IT ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.

toetusvahendite nähtavust ja edendada piirkondlikke innovatsiooni ökosüsteeme, et levitada digilahendusi.

- **IKT-spetsialistid.** Suurendada IKT-karjääride atraktiivsust ja vastavust tööturu vajadustele, pöörates erilist tähelepanu naissoost IKT-spetsialistide arvu suurendamisele. Viia digiõpe ja ümberõppeprogrammid veelgi paremini vastavusse ärivajadustega, eelkõige küberturvalisuse, tehisintellekti ja tipptasemel digitehnoloogia valdkonnas.
- **Küberturvalisus.** Suurendada kübervalmisolekut, eelkõige elutähtsa taristu sektorites. Viia lõpule uue riikliku küberturvalisuse strateegia koostamine ja selgitada rahastamismehhanisme, et toetada rakendamist avalikus ja erasektoris.
- **Digi- ja rohepööre.** Töötada välja terviklik strateegia, et viia digipööre kooskõlla keskkonnaeesmärkidega.